

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen

Lijst

1A | Basisvorming (2024)

Uitgangspunten

Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project van de school bepaalt welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum.

- **Eerste graad**
Het is de school die bepaalt welke eindtermen binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden. De lessen differentiatie worden ingevuld als een remediëring en een verdieping van onderdelen van de basisvorming (eindtermen) of als een verdieping in klassieke talen.
Aan de lessen van de basisopties-pakketten in het 2e jaar worden leerplandoelen van de POV leerplannen basisopties-pakketten gekoppeld.
- **Tweede/derde graad**
Het is de school die bepaalt welke onderwijsdoelen, ongeacht het eindtermen, cesuurdoelen, specifieke eindtermen of onderwijsdoelen (voor de onderdelen) van de beroepskwalificatie(s) betreft, binnen eenzelfde vak/vakkenclusters en binnen dezelfde onderwijstijd geïntegreerd worden aangeboden.

Leerplandoelen zijn minimumdoelen

Het leerplan legt minimumdoelen vast, die resulteren in een minimum aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die de leerlingen moeten bereiken. Een school bepaalt zelf wat ze bovenop deze minimumdoelen aan bod wil laten komen in de lessen. Ook de onderwijsmethode kiest de school zelf.

Het leerplan gebruikt de taxonomie van Bloom

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen het leerplan van de basisvorming en de leerplannen van het specifieke gedeelte. Elk leerplandoel bestaat uit een competentiegerichte formulering van het doel waarbij het handelingswerkwoord evalueerbaar gedrag uitdrukt. De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden**
De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen**
De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen**
De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken,

voorstellen, ...

- Analyseren

De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...

- Evalueren

De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren

De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

Status van een leerplandoel

- AEE = aanbieden / evalueren / eindverantwoordelijke

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en heeft de verplichting om dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Ingeval een AEE leerplandoel aan meerdere leraren/vakken is toegekend zal iedere leraar/vak dit leerplandoel binnen de eigen vakspecifieke context aanbieden en evalueren.

- AE = aanbieden / evalueren

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit en komt samen met de eindverantwoordelijke(n) tot een gemeenschappelijke evaluatie van dit leerplandoel.

- A = aanbieden

De leraar van dit leerplandoel biedt het leerplandoel aan binnen het eigen vak/de activiteit met het oog op verankering van de kennis/vaardigheid/attitude zonder dit leerplandoel mee te nemen in de evaluatie. Evalueren kan enkel als de status van het leerplandoel in onderling overleg met de AEE verantwoordelijke wordt aangepast.

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
EHBO

01.01

De leerlingen passen technieken voor eerste hulp bij ongevallen toe in een gesimuleerde leeromgeving.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Gezonde levensstijl en mentaal welbevinden

01.02

De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Gezonde levensstijl en mentaal welbevinden

01.03

De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van een gezonde mix van zitten, staan en bewegen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.04

De leerlingen voeren conform de beweegrichtlijnen in verschillende bewegingsomgevingen activiteiten uit in verschillende individuele, interactieve en ritmisch expressieve bewegingsdomeinen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals bewegingsomgevingen en bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.05

De leerlingen ontwikkelen lenigheid, uithouding, snelheid, coördinatie en evenwicht, rekening houdend met de evolutie van hun fysieke capaciteiten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.06

De leerlingen voeren motorische basisvaardigheden uit, rekening houdend met ergonomische principes en de evolutie van hun fysieke capaciteiten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.07

De leerlingen passen tactieken en principes toe met respect voor de afgesproken regels en rollen in sport en spel.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals de bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie lichamelijke en geestelijke gezondheid
Fysiek actieve levensstijl

01.08

De leerlingen hanteren in verschillende rollen in sport en spel principes van verantwoord en veilig gedrag.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context (zoals de bewegingsdomeinen) waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.02

De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.

Kennis

Nepnieuws - Pro

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.03

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.04

De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor de geproduceerde tekst:

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.05

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht.

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.06

De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

02.07

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.08

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Dit minimumdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere minimumdoelen binnen sleutelcompetentie 2.

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.09

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Gepast taalgebruik

- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Gepaste lay-out
- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Verzorgd taalgebruik met aandacht voor Standaardnederlands, uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid
- Gepaste lichaamstaal

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.10

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Beeldspraak en vergelijking

Spelling van woorden met vast en veranderlijk woordbeeld

Hoofdletters

Interpunctietekens: punt, komma, vraagteken, uitroepeteken, dubbel punt, spatie, aanhalingsteken

Congruentie

Diakritische tekens: trema, koppelteken en apostrof

Klanken: lange en korte klinkers

Onderscheid klank- en schriftbeeld

Samenstellingen en afleidingen: voorvoegsel, achtervoegsel, meervoud/enkelvoud, verkleinwoord, stam, uitgang

Werkwoordstijden: onvoltooid tegenwoordige tijd, voltooid tegenwoordige tijd, onvoltooid verleden tijd, voltooid verleden tijd, onvoltooid toekomstige tijd; imperatief

Woordsoorten: zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord, werkwoord, voornaamwoord (zelfstandig, bijvoeglijk, persoonlijk, bezittelijk, aanwijzend, vragend), lidwoord, voegwoord, voorzetsel, telwoord, bijwoord, tussenwerpsel

Zinsdelen: onderwerp, gezegde (doen- en zijn-relatie), persoonsvorm, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, bijwoordelijke bepaling

Zinsoorten: ontkennende/bevestigende zinnen, mededelende/vragende/bevelende/uitroepende zinnen, enkelvoudige en samengestelde zinnen

Betekenisrelaties: synoniem, homoniem, letterlijk/figuurlijk

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

02.11

De leerlingen passen inzicht in taalgebruik toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Tekstopbouwende elementen: titel, benadrukte woorden, lay-out, afbeeldingen

Tekststructuur

Structuuraanduiders: signaalwoorden en verwijswaarden

Communicatiemodel: zender, boodschap, ontvanger, kanaal, context, doel

Effecten van non-verbale communicatie en van stereotypering

Beleefdheidsconventies en registers

Taalhandelingen

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taal als cultuur

02.12

De leerlingen geven overeenkomsten en verschillen aan in taaluitingen, tussen standaardtaal, regionale, sociale en situationele taalvariëteiten en tussen talen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Literatuur

02.13

De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

Kennis

Elementaire literaire en narratieve concepten: verhaallijn, personages, ruimte en tijd

Tekstkenmerken:

- Variatie aan genres: fictie en non-fictie

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.01

De leerling haalt bij het lezen en luisteren doelgericht het onderwerp en relevante informatie uit niet-fictionele teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.02

De leerling spreekt en schrijft doelgericht in eenvoudige communicatieve situaties.

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Frequentie woorden
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstsoorten
- Uitspraak, woordkeuze, zinsbouw, spelling, register en lichaamstaal mogen afwijken zolang ze het overbrengen van de boodschap niet in de weg staan

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

BG.02.03

De leerling neemt doelgericht deel aan eenvoudige mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Variatie aan tekstoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Laag tot normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige tekststructuur
- Redelijk herkenbare samenhang
- Frequentie woorden
- Concrete inhoud
- Variatie aan tekstoorten
- Uitspraak, woordkeuze, zinsbouw, spelling, register en lichaamstaal mogen afwijken zolang ze het overbrengen van de boodschap niet in de weg staan

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.02

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.03

De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor de geproduceerde tekst:

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.04

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht.

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare samenhang
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstvoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Tekstopbouwende elementen
- Gepaste lay-out
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalvaardigheden

UD.02.05

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik

- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare samenhang
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Tekstopbouwende elementen
- Gepaste lay-out
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.06

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Dit uitbreidingsdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere uitbreidingsdoelen binnen sleutelcompetentie 2.

Rekening houdend met de context waarin het uitbreidingsdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.07

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang
- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Normaal spreektempo

Minimumvereisten voor productie:

- Herkenbare tekstopbouw
- Gepaste en herkenbare tekststructuur
- Herkenbare samenhang

- Frequente en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Gepast register
- Concrete inhoud
- Grote variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Tekstopbouwende elementen
- Gepaste lay-out
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor spelling, interpunctie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Afhankelijk van de context standaardnederlands met aandacht voor uitspraak, intonatie, woordkeuze, zinsbouw, helderheid, adequaatheid, correctheid en vlotheid

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands

Taalbeschouwing

UD.02.08

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Zinsdelen: werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde (doen- en zijn-relatie), voorzetselvoorwerp

Zinsoorten: enkelvoudige en samengestelde zinnen (nevengeschikte en ondergeschikte zinnen)

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.09

De leerlingen analyseren het Standaardnederlands als taalsysteem.

Kennis

Aangeleerde kenniselementen uit MD 02.10 en UD 02.08

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taalbeschouwing

UD.02.10

De leerlingen passen inzicht in taalgebruik toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Taal als cultuur

UD.02.11

De leerlingen geven overeenkomsten en verschillen aan in taaluitingen, taalvariëteiten en talen.

Kennis

Nationale taalvariëteiten in het Nederlands

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie Nederlands
Literatuur

UD.02.12

De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

Kennis

Elementaire literaire en narratieve concepten: eenvoudige stilistische kenmerken, samenhang vorm - inhoud

Tekstkenmerken:

- Grote variatie aan genres

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het uitbreidingsdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Teksten in het Engels en in het Frans.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Grote samenhang
- Hoofdzakelijk frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- Concrete inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Eenvoudige zinsbouw
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen of weinig achtergrondruis
- Normaal spreektempo met pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.02

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Teksten in het Engels en in het Frans.

Tekstkenmerken voor receptie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Grote samenhang
- Hoofdzakelijk frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- Concrete inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Eenvoudige zinsbouw
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen of weinig achtergrondruis
- Normaal spreektempo met pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.03

De leerlingen spreken en schrijven doelgericht.

In het Engels en in het Frans

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, gepaste tekststructuur
- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, - opsomming, oorzaak en tegenstelling
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die volstaan om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften
- Concrete inhoud
- Beheersing van bepaalde eenvoudige grammaticale constructies, ondanks het stelselmatig maken van elementaire fouten; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang
- Enkelvoudige zinnen
- Gepast register
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Duidelijke, gepaste lay-out
- Beheersing van de spelling van de meeste frequente woorden uit het aangeleerde lexicale repertoire, ondanks het voorkomen van fouten hiertegen; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang.

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak is over het algemeen voldoende helder om te worden verstaan ondanks een duidelijk accent, maar gesprekspartners zullen regelmatig om herhaling moeten vragen
- Vrij gemakkelijk gebruik van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen, ondanks duidelijke aarzelingen en valse start

Met behulp van ondersteunende middelen

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalvaardigheden

03.04

De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

In het Engels en in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Grote samenhang
- Hoofdzakelijk frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- Concrete inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Eenvoudige zinsbouw
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen of weinig achtergrondruis
- Normaal spreektempo met pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, gepaste tekststructuur
- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, - opsomming, oorzaak en tegenstelling
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die volstaan om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften
- Concrete inhoud
- Beheersing van bepaalde eenvoudige grammaticale constructies, ondanks het stelselmatig maken van elementaire fouten; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang
- Enkelvoudige zinnen
- Gepast register
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Duidelijke, gepaste lay-out
- Beheersing van de spelling van de meeste frequente woorden uit het aangeleerde lexicale repertoire, ondanks het voorkomen van fouten hiertegen; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang.

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak is over het algemeen voldoende helder om te worden verstaan ondanks een duidelijk accent, maar gesprekspartners zullen regelmatig om herhaling moeten vragen
- Vrij gemakkelijk gebruik van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen, ondanks duidelijke aarzelingen en valse start

Met behulp van ondersteunende middelen

Bijkomend voor mondelinge en schriftelijke interactie:

- Gepaste beleefdheidsconventies bij alledaagse taalhandelingen

Bijkomend voor mondelinge interactie:

- De communicatie is afhankelijk van herhaling, herformulering en herstel; met ondersteuning om het gesprek gaande te houden

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Taalbeschouwing

03.05

De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

In het Engels en in het Frans

Met inbegrip van context

Dit minimumdoel wordt doelgericht ingezet in functie van alle andere minimumdoelen binnen sleutelcompetentie 3.

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen

Taalbeschouwing

03.06

De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

In het Engels en in het Frans

Tekstkenmerken voor receptie:

- Eenvoudige, herkenbare tekststructuur
- Grote samenhang
- Hoofdzakelijk frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een beperkte waaier aan relevante thema's binnen het persoonlijke, publieke en educatieve domein
- Concrete inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Eenvoudige zinsbouw
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke receptie:

- Duidelijke lay-out

Bijkomend voor mondelinge receptie:

- Geen of weinig achtergrondruis
- Normaal spreektempo met pauzes
- Ondersteunende maar natuurlijke intonatie
- Heldere uitspraak, duidelijke articulatie
- Met visuele ondersteuning
- Met ondersteuning van non-verbaal gedrag

Minimumvereisten voor productie:

- Eenvoudige, gepaste tekststructuur
- Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, - opsomming, oorzaak en tegenstelling
- Redelijk herkenbare samenhang
- Beheersing van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen die volstaan om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften
- Concrete inhoud
- Beheersing van bepaalde eenvoudige grammaticale constructies, ondanks het stelselmatig maken van elementaire fouten; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang
- Enkelvoudige zinnen
- Gepast register
- Beperkte lengte
- Variatie aan tekstsoorten

Bijkomend voor schriftelijke productie:

- Duidelijke, gepaste lay-out
- Beheersing van de spelling van de meeste frequente woorden uit het aangeleerde lexicale repertoire, ondanks het voorkomen van fouten hiertegen; begrip van boodschap door ontvanger komt meestal niet in het gedrang.

Bijkomend voor mondelinge productie:

- Gepaste lichaamstaal
- Uitspraak is over het algemeen voldoende helder om te worden verstaan ondanks een duidelijk accent, maar gesprekspartners zullen regelmatig om herhaling moeten vragen
- Vrij gemakkelijk gebruik van frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen, ondanks duidelijke aarzelingen en valse start

Met behulp van ondersteunende middelen

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taalbeschouwing

03.07

De leerlingen passen inzicht in het taalsysteem toe ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

Kennis

Uitspraak van klanken en klankencombinaties

Intonatie, ritme en woordklemtoon

Articulatie, relatie klank- en schriftbeeld

Zelfstandige naamwoorden: getal, genus [F]

Congruentie: onderwerp-persoonsvorm, bijvoeglijk naamwoord- zelfstandig naamwoord [F], voltooid deelwoord met être [F]

Lidwoorden

Voornaamwoorden: persoonlijk als onderwerp en als lijdend [F] en meewerkend [F] voorwerp; plaats van het persoonlijk voornaamwoord; aanwijzend, bezittelijk, vragend

Frequente hoofd- en rangtelwoorden

Bijvoeglijke naamwoorden: meervoud [F], vrouwelijk [F], plaats, trappen van vergelijking

Werkwoorden: indicatif [F], impératif [F], infinitif [F], conditionnel de politesse [F]; présent [F], passé récent [F], passé composé [F], imparfait [F], futur proche [F], infinitive [E], imperative [E]; present simple [E], present continuous [E], simple past [E], simple future [E]; regelmatige en frequente onregelmatige werkwoorden, les verbes pronominaux [F]

Frequente voorzetsels

Frequente nevenschikkende en hoogfrequente onderschikkende voegwoorden

Ontkennende/bevestigende zinnen; mededelende/vragende/bevelende/ uitroepende zinnen

Spelling van in te zetten woorden

Met inbegrip van context

Bovenstaande elementen gelden voor het Frans én het Engels, tenzij gespecificeerd dat ze enkel voor het Frans of het Engels gelden door de aanduiding van respectievelijk [F] of [E].

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Taal als cultuur

03.08

De leerlingen identificeren bij het lezen en beluisteren van teksten kenmerkende aspecten van maatschappijen en culturen waarin de doeltaal wordt gesproken.

Teksten in het Engels en in het Frans

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie andere talen
Literatuur

03.09

De leerlingen drukken de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten uit.

Teksten in het Engels en in het Frans

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.01

De leerling gebruikt doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitaal in interactie te gaan met mensen, systemen en diensten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.02

De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhoud te creëren.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Digitaal werken

(BG).04.03

De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhoud te beheren aan de hand van een aangereikte structuur.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Mediawijs handelen

04.04

De leerlingen passen ethische, sociale en legale regels toe bij het gebruiken van digitale technologie.

Kennis

Privacywet - Pro

Auteursrecht - Pro

Portretrecht - Pro

Netiquette - Pro

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Mediawijs handelen

04.05

De leerlingen passen maatregelen toe om zichzelf en anderen te beschermen tegen bedreigingen en risico's van de digitale wereld.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Computationeel denken

04.06

De leerlingen ontwerpen doelgericht een niet-digitaal algoritme volgens de principes van computationeel denken en debuggen het.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie digitale competenties
Computationeel denken

04.07

De leerlingen ontwerpen doelgericht een digitaal algoritme volgens de principes van computationeel denken en debuggen het.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie sociaal-relatieve competenties
Interpersoonlijke relaties

05.01

De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie sociaal-relatieve competenties
Samenwerken

05.02

De leerlingen werken samen met medeleerlingen aan de uitwerking van een gezamenlijk resultaat.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Problem solving

06.WI01

De leerlingen lossen vraagstukken en problemen op door te mathematiseren en demathematiseren en door gebruik te maken van heuristieken.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Problem solving

06.WI02

De leerlingen beschrijven fenomenen uit de realiteit aan de hand van wiskundige concepten uit de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
ICT-integratie

06.WI03

De leerlingen gebruiken ICT om berekeningen uit te voeren en grafische voorstellingen te maken.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Redeneren en abstraheren

06.WI04

De leerlingen beargumenteren wiskundige redeneringen.

Kennis

Als-dan-relatie (implicatie, symbool \Rightarrow), als-en-slechts-als-relatie (equivalentie, symbool \Leftrightarrow)

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Redeneren en abstraheren

06.WI05

De leerlingen voeren bewerkingen met twee verzamelingen uit: doorsnede, unie en verschil.

Kennis

Element, deelverzameling

Symbolen $\in, \notin, \subset, \cap, \cup, \setminus$

Venndiagram

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI06

De leerlingen rekenen met natuurlijke, gehele en rationale getallen.

Kennis

Uitbreiding van de natuurlijke getallen (symbool \mathbb{N}) naar de gehele getallen (symbool \mathbb{Z}) en van de gehele getallen naar de rationale getallen (symbool \mathbb{Q})

Optelling, aftrekking, vermenigvuldiging, deling, machtsverheffing met gehele exponenten, procentberekening, met rekenregels, eigenschappen, volgorde van bewerkingen en symbolen (+, -, ·, :, \cdot^n)

Tegengestelde, omgekeerde en absolute waarde van een getal met symbolen (\cdot^{-1}), $| \cdot |$)

Schatting grootteorde, afronding

Deling met rest bij natuurlijke getallen, grootste gemene deler, kleinste gemene veelvoud, priemgetal

Vierkantswortel bij natuurlijke getallen met symbool $\sqrt{\cdot}$

Verband tussen optellen en aftrekken - *Pro*

Verband tussen vermenigvuldigen en delen - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI07

De leerlingen zetten rationale getallen om van de ene naar de andere voorstellingswijze: decimale vorm, breuk en procent.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

06.WI08

De leerlingen ordenen rationale getallen.

Kennis

Getallen

Symbolen =, ≠, <, >, ≤, ≥

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI09

De leerlingen analyseren meetkundige objecten met behulp van eigenschappen en meetkundige relaties in het vlak.

Kennis

Meetkundige objecten: punt, rechte, halfrechte, lijnstuk, hoek, vlakke figuur (driehoek, vierhoek, veelhoek, cirkel), diagonaal, bissectrice, hoogtelijn, middelloodlijn, zwaartelijn, straal, middellijn, overstaande hoek, nevenhoek, aanliggende hoek - *Pro*

Eigenschappen van meetkundige objecten: hoeken bij twee evenwijdige rechten en een snijlijn, hoekensom in driehoeken en vierhoeken, gelijkzijdige en gelijkbenige driehoeken, zijden, hoeken en diagonalen in vierhoeken, evenwijdige, snijdende en loodrechte rechten

Meetkundige relaties: evenwijdigheid, loodrechte stand, symmetrie met symbolen (\parallel , \perp , \cong), merkwaardige lijnen in driehoeken: bissectrice, hoogtelijn, middelloodlijn en zwaartelijn, classificatie van driehoeken en van vierhoeken

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI10

De leerlingen construeren meetkundige objecten met gegeven eigenschappen in het vlak.

Kennis

Meetkundige objecten: lijnstukken, merkwaardige lijnen, hoeken, driehoeken, vierhoeken en cirkels

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI11

De leerlingen passen congruentiekenmerken van driehoeken toe.

Kennis

Congruentiekenmerken: ZZZ, ZHZ, HZH, ZZ90°

Symbool \cong

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI12

De leerlingen analyseren aan de hand van 2D- en 3D-voorstellingen meetkundige objecten in de ruimte: kubus, balk, piramide, bol, kegel en cilinder.

Kennis

Snijdende, kruisende en evenwijdige rechten

Perspectief, aanzichten en verlies van informatie

Herkenning van symmetrie

Onderscheid tussen vlakke figuren en ruimtefiguren - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI13

De leerlingen leggen het verband tussen een vlakke figuur en haar beeld onder een transformatie van het vlak.

Kennis

Translatie over een vector, spiegeling om een as, spiegeling om een punt en rotatie rond een centrum over een hoek

Eigenschappen van transformaties

Verband tussen transformaties en congruentie

Verband tussen transformaties en symmetrie

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI14

De leerlingen berekenen omtrek en oppervlakte van vlakke figuren: driehoek, trapezium, parallellogram, ruit, rechthoek, vierkant en cirkel.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

06.WI15

De leerlingen berekenen oppervlakte en volume van ruimtefiguren: kubus, balk en cilinder.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI16

De leerlingen hanteren coördinaten in het vlak.

Kennis

Notatie (x, y)

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI17

De leerlingen rekenen met algebraïsche uitdrukkingen.

Kennis

Optelling, aftrekking en vermenigvuldiging met eigenschappen en rekenregels

Uitwerking van merkwaardige producten tot een som: $(a+b)^2$ en $(a+b)(a-b)$

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI18

De leerlingen bepalen de getalwaarde van een algebraïsche uitdrukking.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI19

De leerlingen analyseren recht en omgekeerd evenredige verbanden tussen grootheden.

Kennis

Tabel en grafiek

Formules $y/x=c$ en $x.y=c$ met c de evenredigheidsfactor

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI20

De leerlingen stellen formules op die regelmaat in eenvoudige patronen en schema's beschrijven.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI21

De leerlingen lossen vergelijkingen van de eerste graad op in één onbekende in de verzameling van de rationale getallen.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Relatie en verandering

06.WI22

De leerlingen gebruiken letters als onbekenden, als variabelen en voor veralgemeningen.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Data en onzekerheid

06.WI23

De leerlingen voeren een beschrijvend statistisch onderzoek uit met niet-gegroeppeerde gegevens van één grootheid.

Kennis

Tabel met absolute frequenties

Staafdiagram, cirkeldiagram, lijndiagram

Mediaan, rekenkundig gemiddelde, modus, variatiebreedte

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.01

De leerling voert met functioneel gebruik van ICT eenvoudige berekeningen uit met natuurlijke, positieve decimale getallen met maximaal 2 cijfers na de komma, procenten en verhoudingen in betekenisvolle contexten.

Kennis

Schatting grootteorde van resultaten, zinvolle afronding

Verhoudingstabel

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.02

De leerling gebruikt maatgetallen en eenheden van grootheden in betekenisvolle contexten.

Kennis

Grootteorde en maatbesef van de grootheden tijd, lengte, oppervlakte, inhoud/volume en massa

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Getallenleer

BG.06.03

De leerling gebruikt informatie uit eenvoudige tabellen in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Meetkunde

BG.06.04

De leerling berekent de omtrek van een vierhoek en de oppervlakte van een rechthoek in betekenisvolle contexten.

Kennis

Omtrek van een vierhoek als som van de lengtes van de zijden

Oppervlakte van een rechthoek als product van de lengtes van de lange en korte zijde

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Data en onzekerheid

BG.06.05

De leerling gebruikt informatie uit eenvoudige diagrammen in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE01

De leerlingen leggen de samenhang tussen de verschillende organisatieniveaus in een plantaardig en dierlijk organisme uit met de cel als basiseenheid.

Kennis

Organisatieniveaus: cellen, weefsels, organen, stelsels - Pro

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE02

De leerlingen leggen het belang van fotosynthese uit.

Kennis

Energieomzetting, stofomzetting en stofuitwisseling

Transport in een organisme

Delen van de plant betrokken bij het fotosyntheseproces: wortel, stengel, blad, huidmondje, bladgroenkorrels

- Pro

Autotrofe versus heterotrofe organismen - Pro

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE03

De leerlingen leggen uit hoe stofomzettingen, stofuitwisselingen en energieomzettingen het functioneren van de mens en dieren mogelijk maken.

Kennis

Transport in een organisme

Ademhalingsstelsel, spijsverteringsstelsel, bloedvatenstelsel

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE04

De leerlingen illustreren voortplantingswijzen van planten en dieren.

Kennis

Aseksuele en seksuele voortplanting

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE05

De leerlingen leggen het verloop van de voortplanting bij de mens uit.

Kennis

Functie van organen van het voortplantingsstelsel

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Biologie

06.WE06

De leerlingen analyseren voor een biotoop de onderlinge relaties tussen verschillende organismen en de rol van biotische en abiotische factoren.

Kennis

Biodiversiteit

Verband tussen kenmerken van een organisme, zijn omgeving en zijn overleven

Producenten, consumenten, reducenten - *Pro*

Voedselrelaties - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Chemie

06.WE07

De leerlingen leggen het verschil uit tussen een chemisch en een fysisch verschijnsel aan de hand van het deeltjesmodel.

Kennis

Fysische verschijnselen: aggregatietoestanden, faseovergangen

Fysische verschijnselen: thermische uitzetting, krimp

Chemische verschijnselen: verbindingen en atomen in functie van chemische omzetting

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Chemie

06.WE08

De leerlingen leggen het verschil uit tussen mengsels en zuivere stoffen aan de hand van het deeltjesmodel in betekenisvolle contexten.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE09

De leerlingen beschrijven energieomzettingen in systemen.

Kennis

Energievormen: thermische energie, elektrische energie, potentiële energie, kinetische energie, stralingsenergie, chemische energie

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE10

De leerlingen leggen het verband tussen krachten en hun uitwerking in betekenisvolle contexten.

Kennis

Grootte, richting en zin van een kracht

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE11

De leerlingen leggen het verband tussen massadichtheid, volume en massa.

Kennis

Massadichtheid als verhouding

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Fysica

06.WE12

De leerlingen leggen het verband tussen constante snelheid, verplaatsing en tijdsduur.

Kennis

Constante snelheid als verhouding

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH01

De leerlingen analyseren eigenschappen van materialen en grondstoffen in functie van een probleemstelling.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH02

De leerlingen analyseren principes van de bouw en werking van technische systemen, hun deelsystemen, onderdelen en hun onderlinge samenhang in een energiesysteem en een informatieverwerkend systeem en in minstens 1 van de volgende systemen: een constructiesysteem, een transportsysteem en een biotechnische systeem.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
Techniek

06.TECH03

De leerlingen doorlopen een technisch proces om een technisch systeem te realiseren vanuit behoefte(n) en criteria.

Kennis

Ontwerp- en productieproces

Met inbegrip van context

Rekening met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM01

De leerlingen gebruiken met de nodige nauwkeurigheid meetinstrumenten en hulpmiddelen in wiskundige, wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM02

De leerlingen gebruiken gepaste grootheden en eenheden in een correcte weergave in wiskundige, wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Kennis

Grootteorde en maatbesef van de grootheden tijd, lengte, oppervlakte, inhoud/volume, massa, spanning, kracht, energie

Herleiding van courante eenheden

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM03

De leerlingen werken op een veilige en duurzame manier met materialen, stoffen, organismen en technische systemen in wetenschappelijke en technologische contexten en geïntegreerde STEM.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM04

De leerlingen voeren onderzoek aan de hand van een wetenschappelijke methode om kennis te ontwikkelen en om vragen te beantwoorden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM05

De leerlingen onderscheiden systemen aan de hand van verschillende STEM-concepten.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM06

De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met concepten van de eerste graad en de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM07

De leerlingen beargumenteren keuzes in de geïntegreerde STEM.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie wiskunde - natuurwetenschappen - technologie - STEM
STEM

06.STEM08

De leerlingen illustreren de wisselwerking tussen wetenschappen, technologie, wiskunde en de maatschappij aan de hand van maatschappelijke uitdagingen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.01

De leerlingen lichten de betekenis en de werking van de democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Bestuursvormen: democratische rechtstaat en autocratie - Pro

Bestuursniveaus in België - Pro

Verband tussen verkiezingen, vertegenwoordiging en bestuur - Pro

Begrippen: politieke partij, meerderheid, oppositie, verkiezing, democratische rechtstaat en autocratie - Pro

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.02

De leerlingen lichten de principes van de democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Kinderrechtenverdrag Verenigde Naties - Pro

Respecteren en schending van kinderrechten - Pro

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Democratie

07.03

De leerlingen lichten hun verantwoordelijkheid in democratische rechtsstaat toe.

Kennis

Stemrecht en opkomstplicht - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Identiteit

07.04

De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Kennis

Gelaagdheid van identiteit - *Pro*

Dynamische karakter van identiteit - *Pro*

Relationele karakter van identiteit - *Pro*

Persoonlijke identiteit - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Diversiteit

07.05

De leerlingen lichten toe hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven.

Kennis

Brede diversiteit - *Pro*

Stereotypering en vooroordelen - *Pro*

Diversiteit aan individuen: verrijking- en uitdagingen - *Pro*

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie burgerschap
Communicatie

07.06

De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historisch referentiekader

08.01

De leerlingen bouwen een historisch referentiekader op met structuurbegrippen, scharnierpunten en kenmerken eigen aan de prehistorie, het oude nabije oosten en de klassieke oudheid.

Kennis

De zeven periodes van het westerse historisch referentiekader: de prehistorie, het oude nabije oosten, de klassieke oudheid, de middeleeuwen, de vroegmoderne tijd, de moderne tijd en de hedendaagse tijd
Structuurbegrippen met betrekking tot de drie dimensies van het historisch referentiekader: tijd, ruimte en de maatschappelijke domeinen (politiek, sociaal, cultureel en economisch)
Structuurbegrippen - tijd: millennium, eeuw, jaar, tijdrekening, periode, continuïteit, verandering - *Pro*
Structuurbegrippen - ruimte: lokaal, regionaal, stedelijk en ruraal, continentaal en maritiem - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historisch referentiekader

08.02

De leerlingen lichten verbanden toe tussen de maatschappelijke domeinen voor samenlevingen uit de prehistorie, het oude nabije oosten en de klassieke oudheid.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historisch referentiekader

08.03

De leerlingen vergelijken kenmerken van bestudeerde samenlevingen in eenzelfde periode en tussen periodes.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historisch referentiekader

08.04

De leerlingen illustreren beperkingen van de westerse periodisering voor de bestudeerde periodes.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historische bronnen

08.05

De leerlingen analyseren kritisch verschillende soorten historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes in functie van een historische vraag.

Kennis

Onderscheid tussen bronnen en werken van historici - *Pro*

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historische bronnen

08.06

De leerlingen vergelijken historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes in functie van een historische vraag.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Historische beeldvorming

08.07

De leerlingen beantwoorden een historische vraag aan de hand van historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes en historische redeneerwijzen.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Relatie tussen verleden, heden en toekomst

08.08

De leerlingen lichten de invloed toe van de eigen standplaatsgebondenheid op historische beeldvorming met betrekking tot de bestudeerde periodes.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie historisch bewustzijn
Relatie tussen verleden, heden en toekomst

08.09

De leerlingen illustreren hoe mythevorming rond historische fenomenen historische beeldvorming vervormt.

Kennis

Onderscheid tussen verleden en geschiedenis

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.01

De leerlingen beschrijven kenmerken van fysischgeografische en sociaalgeografische landschapsvormende lagen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.02

De leerlingen analyseren relaties tussen landschapsvormende lagen van plaatsen om verschillen tussen landschappen te verklaren.

Kennis

Verticale en horizontale relaties

Versterkende, verzwakkende of conflicterende relaties

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.03

De leerlingen illustreren ruimtelijke patronen op verschillende schaalniveaus.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.04

De leerlingen illustreren dat landschappen evolueren op korte en lange termijn onder invloed van fysischgeografische en sociaalgeografische veranderingen.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Ruimtelijke patronen en processen

09.05

De leerlingen analyseren gevolgen van veranderingen in landschappen voor de mens en voor zijn leefomgeving.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Geografische methoden en technieken

09.06

De leerlingen zetten terreintechnieken en geografische hulpbronnen met inbegrip van GIS-viewers functioneel in.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Plaatsbegrip

09.07

De leerlingen lokaliseren zichzelf en plaatsen aan de hand van lokalisatie- en oriëntatietechnieken.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ruimtelijk bewustzijn
Situeren

09.08

De leerlingen situeren absoluut en relatief personen, plaatsen en patronen op relevante ruimtelijke schaalniveaus.

Kennis

Sterrenkundig

Staatkundige referentiepunten

Topografische referentiepunten

Met inbegrip van context

Rekening houdend met personen, plaatsen en patronen die in de eerste graad aan bod komen.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Financiële competenties

11.01

De leerlingen beargumenteren hun keuzegedrag bij aankopen rekening houdend met hun behoeften, met een persoonlijk budget en een beschikbaar gezinsbudget en met factoren die hun koopgedrag beïnvloeden.

Kennis

Reële en gecreëerde behoeften

Sparen en lenen

Belang van persoonlijk administratiebeheer

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Financiële competenties

11.02

De leerlingen beoordelen courante betaalmiddelen en courante verkoopkanalen op het vlak van veiligheid, risico's en kosten.

Kennis

Fraude

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie financieel-economische competenties
Economische competenties

11.03

De leerlingen lichten de rol van gezinnen, bedrijven en overheid in de economie toe.

Kennis

Inkomsten en uitgaven

Consumeren en produceren

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Profit en non-profit

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Informatievaardigheden

13.01

De leerlingen kiezen en gebruiken doelgericht een zoekstrategie om diverse bronnen te selecteren in functie van een informatievraag.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Informatievaardigheden

13.02

De leerlingen verwerken op een kritische en systematische manier informatie uit diverse bronnen om een informatievraag te beantwoorden.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.03

De leerlingen zetten cognitieve leerstrategieën in om zich leerinhouden eigen te maken.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.04

De leerlingen zetten in op metacognitieve leerstrategieën in functie van zelfregulerend leren.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Zelf leren

13.05

De leerlingen reflecteren over het eigen leerproces en sturen het doelgericht bij.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.06

De leerlingen gebruiken schooltaal.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie leercompetenties
Taal leren

13.07

De leerlingen gebruiken vaktaal.

Met inbegrip van context

Relevante vakterminologie. Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: toepassen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Loopbaancompetenties ontwikkelen

15.01

De leerlingen doorlopen bewust hun studie- of beroepskeuzeprocessen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Creatief denken

15.02

De leerlingen genereren creatieve ideeën om een probleem op te lossen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Creatief denken

15.03

De leerlingen bespreken de uitvoerbaarheid van creatieve ideeën aan de hand van criteria.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie ondernemingszin
Duurzame keuzes maken

15.04

De leerlingen maken onderbouwde en duurzame keuzes rekening houdend met de gevolgen op korte en op lange termijn.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.01

De leerlingen beschrijven kunst- en cultuuruitingen vanuit eigen waarneming.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.02

De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: analyseren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.03

De leerlingen reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: evalueren

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Cultuurbeschouwing

16.04

De leerlingen lichten toe hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkelingen van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: begrijpen

[Meer info](#)

minimumdoel | sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie
Culturele expressie

16.05

De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

Met inbegrip van context

Rekening houdend met de ontwikkelingen van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

Beheersingsniveau Bloom: creëren

[Meer info](#)